

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/30/2024
Identifikačné číslo spisu:	6121305735
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6121305735.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobcu: AIDER Slovensko s. r. o., Silvánská 5450, 841 04 Bratislava, IČO: 47 529 415, zastúpeného spoločnosťou JUDr. Juraj Lengyel - advokátska kancelária s. r. o., Martina Granca 3598/19, 841 02 Bratislava, IČO: 56 640 463, proti žalovanému: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Miroslav Maďar, s.r.o., Horná 26, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 868 299, o zaplatenie 15.186,- eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B1-36Cb/77/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 7Cob/46/2024-294 zo dňa 28. februára 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 7Cob/46/2024-294 zo dňa 28. februára 2024 a rozsudok Mestského súdu Bratislava III, č. k. 36Cb/77/2021-261 zo dňa 18. augusta 2023, spolu s obsahovo nadväzujúcim uznesením Mestského súdu Bratislava III, č. k. B1-36Cb/77/2021-310 zo dňa 30. apríla 2024 z r u š u j e a vec vracia Mestskému súde Bratislava III na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava III (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom, č. k. 36Cb/77/2021-261 zo dňa 18. augusta 2023 zamietol žalobu žalobcu a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 27. januára 2017 vznikla poisťná udalosť na majetku IKM GROUP, s.r.o., IČO: 46 810 188, a to konkrétne na motorovom vozidle E. N., EČV: J., ktoré bolo zmluvou o havarijnom poistení č. 6814273152 poistené aj pre poisťné riziko - krádež motorového vozidla. Žalovaný ku dňu podania žaloby neukončil likvidáciu poisťnej udalosti a neuhradil poisťné plnenie vo výške, ktorá v zmysle čl. 12 ods. 3 Všeobecných poisťných podmienok predstavuje všeobecnú hodnotu poisteného vozidla ku dňu vzniku poisťnej udalosti. Poškodená osoba si obstarala znalecký posudok zameraný na stanovenie všeobecnej hodnoty poisteného vozidla ku dňu 27. januára 2017. Záverom znaleckého posudku je vypočítaná všeobecná hodnota vo výške 15.336,- eur. Za obstaranie znaleckého posudku poškodená osoba uhradila sumu vo výške 375,- eur, pričom tieto náklady tvoria príslušenstvo

pohľadávky, nakoľko ich bolo potrebné vynaložiť za účelom zistenia výšky poistného plnenia, ktoré má byť poškodenej osobe zo strany žalovaného uhradené. Dňa 7. apríla 2021 poškodený postúpil zmluvou o postúpení pohľadávky všetky svoje práva a nároky z uvedenej poistnej udalosti na žalobcu, pričom bola táto skutočnosť žalovanému oznámená dňa 8. apríla 2021. Ďalej si žalobca uplatnil úrok z omeškania odo dňa 6. mája 2017, nakoľko dňa 21. marca 2017 bola poškodenou osobou nahlásená poistná udalosť žalovanému. Žalobca mal za to, že žalovaný sa v zmysle § 797 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) uplynutím lehoty 1 mesiaca odo dňa nahlásenia poistnej udalosti, čiže dňa 21. marca 2017, dostal do omeškania so splatením svojho záväzku.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že spornou v konaní pred súdom prvej inštancie bola žalovaným vznesená námietka premĺčania, ako aj otázka samotného okamihu odkedy začala plynúť premĺčacia doba a včasnosť uplatnenia námietky premĺčania. K spornej otázke premĺčania žalobcom uplatneného nároku súd prvej inštancie s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3Cob/22/2022 zo dňa 28. septembra 2022 skonštatoval, že argumentáciu žalobcu o sčítavaní dní premĺčacích dôb považuje za nedôvodnú a má za to, že žalobca mal po uplynutí ochranného obdobia možnosť podať žalobu do 1. marca 2021. K výhrade žalobcu, že žalovaný námietku premĺčania neuplatnil v rámci sudcovskej koncentrácie, súd prvej inštancie uviedol, že ju nepovažoval za adekvátnu, keďže žalovaný namietal premĺčanie v duplike.

4. Na odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“), ako súd odvolací, rozsudkom, č. k. 7Cob/46/2024-294 zo dňa 28. februára 2024 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že vychádzajúc z ustanovení § 101 a § 104 Občianskeho zákonníka trojročná premĺčacia doba pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť za rok po poistnej udalosti. V danom prípade teda premĺčacia doba na vykonanie práva z poistnej zmluvy začala plynúť 28. januára 2018 a bez vplyvu iných okolností by mala uplynúť dňom 28. januára 2021. V čase, kedy mohlo dôjsť k premĺčaniu pohľadávky žalobcu (jeho právneho predchodcu) bol účinným zákon č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení zákona č. 9/2021 Z. z. ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19 (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“), ktorý nadobudol účinnosť dňa 19. januára 2021. Podľa § 8 písm. a) tohto zákona v znení účinnom v čase rozhodnom pre posúdenie súdnej veci lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premĺčaniu alebo k zániku práva v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28. februára 2021 neplynú. Podľa odvolacieho súdu k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov je potrebné pristupovať predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Účelom zákona č. 62/2020 Z. z. bolo kompenzovať (minimalizovať) dopad štátnych obmedzení, resp. zákazov na súkromnoprávne vzťahy. Dôvodom bola štátom obmedzená mobilita a doslovný zákaz pre obyvateľstvo opúšťať svoje príbytky, pričom nebolo možné využiť ani služby advokáta na uplatnenie práv na súde. Odvolací súd vychádzajúc z dikcie § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. vyjadril názor, že uvedené ustanovenie je potrebné považovať za zákonodarcom vytvorenú výnimku pre premĺčanie alebo preklúziu práva, keď neplynuli lehoty v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, pričom neplynuli len za predpokladu, že by došlo k premĺčaniu alebo k zániku práva v období ustanovenom týmto zákonom - odo dňa účinnosti tohto zákona (17. januára 2021) do 28. februára 2021. To znamená, že podľa zákonnej výnimky nedošlo k premĺčaniu v určenej „ochrannej“ dobe, avšak nemožno akceptovať výklad, že by sa k premĺčacej dobe malo (navyše) pripočítať 41 dní za obdobie od 17. januára 2021 do 28. februára 2021 k počítanej dobe troch rokov od začatia plynutia premĺčacej doby podľa § 101 v spojení s § 104 Občianskeho zákonníka. Rovnako táto argumentácia platí pre obdobie od 27. marca 2020 (účinnosť zákona č. 62/2000 Z.z. vo vyhlásenom znení) do 30. apríla 2020 (v zmysle § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z.). Nemožno súhlasiť s názorom, že vo vyššie uvedených obdobiach premĺčacie doby spočívali, zákonodarca ich neplynutie spojil len s prípadom, ak

by v stanovenom období mali uplynúť. Na neplynutie lehoty na uplatnenie alebo bránenie práva v súkromnoprávných vzťahoch v zmysle zákona č. 62/2000 Z. z. nenadväzovala možnosť pripočítať počet zákonom vymedzeného obdobia (41 dní) k premlčacej dobe. Počnúc odpadnutím prekážky súvisiacej s obmedzeniami mobility občanov v čase pandémie, bolo možné právne úkony potrebné pre uplatňovanie ich práv uskutočniť, pričom zákonodarcu uvedený termín stanovil na deň 1. marec 2021. S poukazom na obsah vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval skutkovo zistenia súdu prvej inštancie v posudzovanej veci za úplné a ich právne posúdenie za správne. Preto v súlade s ustanovením § 387 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“) odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) a tiež tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. a), písm. b) CSP).

7. Dovolateľ má za to, že závery odvolacieho súdu sú v príkrom rozpore s jazykovým znením zákona, princípom právnej istoty a súvisiacimi základnými princípmi CSP, a povinnosťou dodržiavať ústavne konformný výklad právnych predpisov, že došlo k porušeniu príslušných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1) o ochrane základného práva každého na spravodlivý súdny proces - a to najmä porušením zásad ochrany právnej istoty a rozhodovania v súlade s účinným právnym poriadkom (čl. 2, čl. 16 ods. 1 CSP). Ako osobitne dôležité v kontexte predmetnej právnej veci dovolateľ zdôraznil, že správna interpretácia príslušných právnych predpisov, ak by nedošlo k ignorovaniu právnej argumentácie žalobcu odvolacím súdom, by nevyhnutne viedla k záveru, že nárok žalobcu nie je premlčaný. Zároveň, keďže právny záver o premlčaní predstavuje jediný relevantný dôvod pre zamietnutie žaloby, má vyhodnotenie tejto skutočnosti a rozhodnutie o tomto dovolaní zásadný význam pre celkové rozhodnutie v konaní.

8. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze, č. k. I. ÚS 51/2023-31 zo dňa 20. apríla 2023 podľa dovolateľa interpretuje ustanovenia § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. v súlade s ich jazykovým vyjadrením v zákone tak, že premlčacie doby a iné lehoty pre bránenie a uplatňovanie práv na súde počas dočasných opatrení uložených zákonom neplynuli, t. j. ich plynutie bolo pozastavené a zo žiadneho právneho predpisu nevyplyva ich neskoršie obnovenie, ktoré by opäť oslabilo nároky potenciálnych žalobcov. V predmetnom náleze Ústavný súd Slovenskej republiky konštatuje aj to, že porušením povinnosti súdu konať v súlade s účinným právnym poriadkom je porušená zásada iura novit curia, a tým aj princíp právnej istoty, čím môže dôjsť k odopretiu základného práva účastníka konania na prístup k súdu. Z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 33/2021 zo dňa 26. januára 2021 vyplýva, že ústavne konformný výklad kľúčových ustanovení zákona č. 62/2020 Z. z. vyžaduje ich extenzívnu interpretáciu, zaručujúcu dotknutým subjektom efektívny prístup k súdu a efektívnu možnosť uplatňovať svoje práva pri spoliehaní sa na spočívanie premlčacích dôb a procesných lehôt.

9. Podľa dovolateľa interpretáciou ustanovení § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. v rozpore s ich jazykovým znením, avšak aj v rozpore s vyššie uvedenými princípmi efektívneho prístupu k spravodlivosti, odvolací súd vyslovením záveru o premlčaní nároku de facto pripravil žalobcu o možnosť uplatniť svoj nárok zákonnou cestou. Odvolací súd zároveň nesprávnou právnou interpretáciou uvedených ustanovení porušil základné právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie tiež ignorovaním platného a účinného právneho stavu, keď sa žalobca v konaní nemohol spoľahnúť na rozumnú interpretáciu zákona, ktorá zjavne vyplýva nielen z jazykového vyjadrenia jeho ustanovení, ale napokon aj z požiadaviek a rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. Pritom odvolací súd porušil aj princíp preferencie záveru o nepremlčaní nároku pred záverom o jeho premlčaní, pokiaľ možno mať o danej skutočnosti odôvodnené pochybnosti - a to práve za účelom predchádzania robeniu predčasných a

neodôvodnených záverov o premlčaní nárokov, ktoré môžu znemožniť riadne prejednanie vecí v materiálnej rovine. V neposlednom rade dovolateľ poukázal na to, že napadnutý rozsudok je arbitrárny v rozsahu, v ktorom sa odvolací súd vôbec nevenoval logickým úvahám o význame „spätného skrátenia“ premlčacích lehôt uplynutím dňa 30. apríla 2020, resp. 28. februára 2021 - nespĺňa totiž ústavou a zákonom kladené požiadavky na presvedčivé odôvodnenie, v ktorom sa súd musí vysporiadať s kľúčovými odvolacími dôvodmi a argumentmi predstretými v konaní.

10. Na rozdiel od odvolacieho súdu je žalobca pevne presvedčený, že správnou interpretáciou ustanovení § 1 písm. a) a § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. nemožno rozumne dospieť k inému záveru, ako že premlčacie doby, stanovené v súkromnoprávnej sfére najmä v zmysle § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 387 a nasl. Obchodného zákonníka, v období medzi 27. marcom 2020 a 30. aprílom 2020, a následne v období medzi 19. januárom 2021 a 28. februárom 2021 (vrátane), neplynuli, t. j. spočívali, a uplynutím tohto obdobia, či následným odvolaním mimoriadnej situácie vládou SR, nikdy neboli obnovené, ani opätovne skrátené o príslušné obdobie; v konečnom dôsledku teda došlo k ich predĺženiu. Podľa dovolateľa žaloba bola podaná včas vzhľadom na rozhodujúcu skutočnosť, že vyššie uvedeným spôsobom došlo de facto k predĺženiu premlčacej doby o 76 dní a posledný deň na podanie žaloby tak, aby nárok ešte nebol premlčaný, bol 14. apríl 2021. Najvyšší súd sa v uznesení, sp. zn. 2Cdo/189/2020 zo dňa 12. augusta 2021 rovnako ako Ústavný súd Slovenskej republiky (I. ÚS 51/2023) priklonil k interpretácii, ktorú považuje za správnu dovolateľ. Keďže čl. 2 ods. 2 CSP neoperuje iba rozhodovacou praxou odvolacieho súdu, ale všeobecnejšie „ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít“, medzi ktoré nepochybne patrí aj Ústavný súd Slovenskej republiky, dovolateľ sa domnieva, že rozpor napadnutého rozsudku s rozhodovacou praxou vyžadovaný podľa § 421 písm. a) CSP musí byť daný.

11. S poukazom na jazykový výklad zákonných ustanovení dovolateľ dodal, že zákonodarca aj pri iných dôvodoch/situáciách, kedy premlčacia doba spočíva, operuje rovnakými pojmami ako v zákone č. 62/2020 Z. z.: „začína plynúť“, „plynie“, „neplynie“. Následkom podania žaloby na súd je spočívanie premlčacej doby, t. j. právny stav, pri ktorom sa plynutie takejto zákonom definovanej doby pozastavuje s predpokladaným neskorším obnovením jej plynutia v rovnakom bode na časovej osi. Obnovením plynutia spočívajúcej premlčacej doby nedochádza k spätnému započítaniu času, počas ktorého bola pozastavená, do jej celkového trvania v žiadnom inom zákonom predpokladanom prípade, okrem § 405 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“). Dovolať má za to, že opätovné skrátenie premlčacích dôb spôsobom, ktorý v napadnutom rozsudku presadzuje odvolací súd, nemôže v platnom systéme premlčania dlhodobo uplatňovanom v Slovenskej republike obstať - išlo by o dodatočnú výnimku doplnenú do právneho poriadku súdmi, bez opory v zákone.

12. Dovolať ďalej uviedol, že účelom ustanovení lex corona bola ochrana potenciálnych nositeľov práv, ktorí mali v čase takmer úplného zákazu vychádzania platného na území celej Slovenskej republiky výrazne sťažené základné fungovanie, vrátane kvalifikovaného uplatňovania právnych nárokov. Táto právna úprava následne už nebola modifikovaná ani zrušená. Zákonodarca pritom mohol neskôr, takto efektívne predĺžené premlčacie lehoty opätovne modifikovať, a to najmä zmenou zákona, v zmysle ktorej by sa lehoty považovali za obnovené na pôvodnú dĺžku bez spočívania, s poskytnutím dodatočnej ochrany podobne ako v § 405 Obchodného zákonníka, k čomu však nedošlo. Tak, ako mimoriadne spočívanie premlčacích dôb bolo bezprecedentným a nepochybne vážnym zásahom do právnej istoty dotknutých subjektov, bolo by ešte vážnejším zásahom ich skracovanie. Zákonodarca následne správne nepristúpil k opätovným zásahom do zákona, ktorým by ešte viac destabilizoval práva subjektov založené na ich legitímnych očakávaniach, a riskoval rozpor s ústavným poriadkom. Dovolať nespochybnil, že v civilnom práve sa všeobecne uplatňuje zásada *vigilantibus iura scripta sunt*. Nie je však prípustná neskoršia interpretácia, ktorá takéto legitímne očakávania naruša, a rovnako aj zákonodarca k ich narušeniu týmto spôsobom už nepristúpil. Dĺžka premlčacej doby je daná zákonom práve za tým účelom, aby konkretizovala uplatňovanie uvedenej zásady v zákonnom limite, na ktorý sa subjekty môžu spoľahnúť a ktorý nemožno vykladať svojvoľne.

13. Dovolateľ v závere dovolania uviedol, že odvolací súd neprihliadol na kľúčový argument žalobcu a nevysporiadal sa s podstatným nedostatkom vo svojej logike: Akým pravidlom sa spravujú nároky, vo vzťahu ku ktorým mala uplynúť premlčacia doba napr. v období medzi 19. januárom 2021 a 28. februárom 2021? Sú všetky dotknuté subjekty povinné podávať žaloby/návrhy práve v deň 1. marca 2021, resp. ešte pred uplynutím dňa 28. februára 2021? Akým spôsobom a v akom čase malo dôjsť k opätovnému faktickému skráteniu premlčacích dôb na ich pôvodnú zákonnú dĺžku bez ovplyvnenia zákonom č. 62/2020 Z. z.? Podľa dovolateľa závery urobené súdom prvej inštancie a odvolacím súdom v tejto otázke predstavujú nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci.

14. Na základe vyššie uvedených skutočností dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 449 ods. 2 a § 450 CSP, prípadne aby zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 449 ods. 1 a § 450 CSP. Navrhol tiež, aby dovolací súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania a právneho zastúpenia v dovolacom konaní.

15. K dovolaniu žalobcu sa na výzvu súdu vyjadril žalovaný a uviedol, že žalobcovo dovolanie sa mu po obsahovej stránke javí skôr ako odvolanie, pričom v tomto smere je dôležité poznamenať, že dovolanie podľa CSP nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Žalovaný zastáva názor, že v predmetnom prípade nie sú splnené podmienky na začatie dovolacieho konania, pretože nie je naplnený ani jeden zo žalobcom označených dovolacích dôvodov.

16. Žalovaný nezdiera žalobcove presvedčenie, že by výklad zákona č. 62/2020 Z. z. a jeho aplikácia súdom prvej inštancie i odvolacím súdom boli nesprávne, ani že by boli spôsobilé porušiť právo žalobcu na spravodlivý proces, či naplniť dovolacie dôvody podľa § 421 CSP, pričom žalovaný sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou argumentáciou odvolacieho súdu. Závery odvolacieho súdu podľa názoru žalovaného nie sú v rozpore s jazykovým znením zákona, princípom právnej istoty a súvisiacimi základnými princípmi CSP, ani s povinnosťou dodržiavať ústavne konformný výklad právnych predpisov, ani nedošlo k porušeniu príslušných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ani k porušeniu zásad ochrany právnej istoty a rozhodovania v súlade s účinným právnym poriadkom. Odvolací súd sa korektne a presvedčivo vysporiadal s relevantnou právnou úpravou najmä v 32. až 35. bode odôvodnenia napadnutého rozsudku.

17. Podľa názoru žalovaného žalobca účelovo opomína že premlčacia doba vzťahujúca sa k nároku, ktorý je predmetom tohto sporu, nebola lehotou, na ktorú by bolo možné aplikovať § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z., pretože premlčacia doba plynúca vo vzťahu k predmetnému nároku mala uplynúť dňa 28. januára 2021. Jej posledný deň by teda nespadal do obdobia medzi 27. marcom 2020 až 30. aprílom 2020, a preto podľa názoru žalovaného tak nie je daný žiaden dôvod na to, aby premlčacia doba vzťahujúca sa k spornému nároku uplatnenému v tomto spore neplynula v čase od 27. marca 2020 až do 30. apríla 2020. Žalovaný tiež zdôraznil, že k premlčaniu žalobcom uplatneného nároku došlo ešte v čase pred uplatnením nároku na súde žalobou, teda po márnom uplynutí dňa 1. marca 2021, ktorý deň nasledoval bezprostredne po uplynutí (ochrannej doby) času vymedzeného v § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z., kedy premlčacia doba plynúca vo vzťahu k nároku, ktorý žalobca v spore uplatnil, nemohla uplynúť.

18. K predloženému nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky žalovaný uviedol, že predmetné rozhodnutia sa týkajú odlišnej skutkovej a právnej situácie, v ktorej išlo o posúdenie včasnosti podania dovolania, a preto nie sú aplikovateľné na tento prípad. Navyše predmetné rozhodnutia nepredstavujú ani ustálenú rozhodovaciu prax.

19. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol a tiež uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní

od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o ich konkrétnej výške alebo alternatívne, aby dovolanie ako nedôvodné zamietol a zároveň, aby uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o ich konkrétnej výške.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom (§ 429 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

21. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP (I. ÚS 438/2017).

22. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

23. Najvyšší súd z obsahu podaného dovolania zistil, že dovolateľ síce formálne namieta vadu zmätočnosti napadnutého rozhodnutia podľa § 420 písm. f) CSP, avšak podľa názoru dovolacieho súdu možno konštatovať, že obsah dovolacích námietok dovolateľom subsumovaných pod § 420 písm. f) CSP smeruje najmä k spochybneniu právneho posúdenia dĺžky a uplynutia premľacej doby žalovaného práva na plnenie súdmi nižších inštancií s poukazom na nesprávnu interpretáciu a aplikáciu ustanovení § 1 písm. a) a § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. V súlade s ustálenou judikatúrou najvyšší súd pripomína, že nesprávne právne posúdenie nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (porovnaj R 24/2017). Dovolací súd preto konštatuje, že dovolateľ v podanom dovolaní zjavne dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nevymedzil spôsobom upraveným v § 431 CSP, preto dovolanie žalobcu s poukazom na § 420 písm. f) CSP nie je prípustné.

24. Dovolací súd sa ďalej zaoberal prípustnosťou dovolania z hľadiska označeného dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

25. Dovolací súd zaoberajúc sa v prvom rade tým, či je dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 432 CSP vymedzený dostatočným spôsobom, uvádza, že v prípade dovolania podaného pre nesprávne právne posúdenie veci môže byť jeho prípustnosť založená na viacerých

dôvodoch, t. j. na odklone od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, na neexistencii rozhodovacej praxe, resp. na rozdielnosti tejto praxe, keďže dovolací súd nie je viazaný konkrétnym označeným dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorej právne posúdenie považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý konkrétny prípad prípustnosti dovolania (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Prípustnosť podaného dovolania teda dovolací súd posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu, keďže povinnou náležitosťou dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 432 CSP nie je uvedenie toho, v čom dovolateľ vidí prípustnosť podaného dovolania (I. ÚS 51/2020).

26. Dovolací súd uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, sa rozumie otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu vid' aj 3Cdo/158/2017). Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje, alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 123/2020 zo dňa 15. apríla 2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 CSP je možné vyvodit', že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne, alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

27. Dovolací súd pripomína, že aj keď je dovolateľom v dovolaní vymedzená právna otázka, je povinný sa ďalej zaoberať aj tým, či nastolená otázka spĺňa kritériá právnej otázky, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, nakoľko táto musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej, a teda musela byť rozhodujúca aj pre vydanie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom, čiže také, ktoré vôbec neboli predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu vid' napr. 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

28. Z obsahu podaného dovolania vyplýva nesúhlas dovolateľa s právnym posúdením dĺžky trvania premľacej doby vo vzťahu k žalovanému nároku. Súdmi nižších inštancií konštatované uplynutie premľacej doby v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu na Okresnom súde Banská Bystrica bolo kľúčovým argumentom pre zamietnutie žaloby v rozhodnutí vo veci samej. Podstatu dovolateľových námietok tvorí jeho nesúhlas s tým, že súdy nižších inštancií vo svojich rozhodnutiach nezohľadnili spočítanie premľacej lehoty v období od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 podľa § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. a tiež v období od 19. januára 2021 do 28. februára 2021 podľa § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. a uzavreli, že jeho nárok voči žalovanému bol ku dňu podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premľaný. Vychádzajúc z podaného dovolania možno podľa najvyššieho súdu právnou otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, vymedziť nasledovne:

Má neplynutie premľacej doby v období podľa § 1 písm. a) a podľa § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. za následok predĺženie premľacej doby o obdobie, počas ktorého premľacia doba neplynula (spočívala)?

29. Najvyšší súd uvádza, že právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 CSP sú spojené nádoby, preto nie je úlohou dovolacieho súdu posudzovať prípustnosť dovolania striktne len podľa toho, ako dovolateľ formálne vymedzil dovolací dôvod na konkrétnom riadku svojho podania. Úlohou dovolacieho súdu je zobrať do úvahy dovolací dôvod a s

prihliadnutím na obsah dovolania z neho vyabstrahovať právnu otázku a až následne posúdiť, či ide o otázku, od ktorej napadnuté rozhodnutie záviselo a či naplňa znaky uvedené v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP. Vo vzťahu k dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP, dovolací súd konštatuje, že kumulácia dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je v zásade z povahy veci vylúčená. Je vylúčené, aby mohlo dôjsť k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke, ktorá ešte nebola vyriešená. Najvyšší súd sa preto zaoberal najskôr tým, či vo vzťahu k vymedzenej právnej otázke existuje ustálená súdna prax dovolacieho súdu.

30. K pojmu ustálená súdna prax dovolacieho súdu sa Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze, sp. zn. I. ÚS 115/2020 zo dňa 6. októbra 2020 vyjadril nasledovne: „Na posúdenie, či ide o otázku už vyriešenú ustálené, treba potom aplikovať výklad najvyššieho súdu o ustálenej praxi dovolacieho súdu. Podľa najvyššieho súdu "ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali." (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017). Inak povedané, pokiaľ nejde o rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (relevantné sú aj staršie zbierky, pozri rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017), tak možno za ustálenú prax považovať aj nepublikované rozhodnutie, ale musí spĺňať ďalšie predpoklady, a to (i) buď je tento názor vyjadrený opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach, alebo (ii) názor je vyjadrený aj v jednotlivom nepublikovanom rozhodnutí, ale na toto rozhodnutie (resp. právny názor v ňom vyjadrený) nadviazali niektoré neskôr vydané rozhodnutia, t. j. opäť musí ísť o akceptáciu právneho názoru vo viacerých ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu. Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že pokiaľ najvyšší súd odkazuje na nepublikované rozhodnutia, malo by ísť o "viacero" takýchto rozhodnutí. Ak aj najvyšší súd mieni pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu začleniť aj v príslušnej zbierke nepublikované rozhodnutia, musí byť rozhodovacia činnosť senátov najvyššieho súdu skutočne opakujúca sa. Len tak sa naplní záver, že ide o rozhodovaciu prax ustálenú. K tomu, že ide o rozhodovaciu prax ustálenú (a teda opakujúcu sa), by ďalej malo nasvedčovať to, že tieto nepublikované rozhodnutia sú verejne dostupné a ľahko dohľadateľné (najmä prostredníctvom internetu) aj pri bežnej lustrácii medzi rozhodnutiami najvyššieho súdu k danej právnej otázke, keďže ich je opakujúce sa množstvo. Ak by však takéto nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu neboli verejne dostupné a dohľadateľné (ako napr. najvyšším súdom uvádzané rozhodnutie sp. zn. 4 Cdo 126/97), nemožno ich považovať za ustálenú prax dovolacieho súdu. Ustálená prax musí byť zrejmá nielen dovnútra (že o nej vie najvyšší súd, prípadne sporové strany), ale aj navonok (vo vzťahu k verejnosti). Ak nastane situácia, že najvyšší súd považuje určitý právny názor za ustálený, mohlo by to byť pre najvyšší súd impulzom na jeho publikáciu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Tým sa zároveň odstráni neistota týkajúca sa toho, či ide o právnu otázku v praxi dovolacieho súdu vyriešenú alebo nie (pozri aj I. ÚS 51/2020)."

31. Nadväzujúc na uvedené najvyšší súd dáva do pozornosti, že dovolací súd opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach zaujal stanovisko k dovolateľom nastolenej právnej otázke, pričom právny názor dovolacieho súdu v týchto rozhodnutiach korešponduje s právnym názorom dovolateľa. Predmetné (ďalej uvedené) rozhodnutia sú verejne dostupné a dohľadateľné, preto má najvyšší súd za to, že ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu ohľadne vyriešenia dovolateľom nastolenej právnej otázky bola vytvorená aj bez toho, aby došlo k publikovaniu judikátu ohľadne tejto právnej otázky v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

32. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/189/2020 zo dňa 12. augusta 2021, v ktorom dovolací súd vo vzťahu k spočívaniu lehoty na podanie dovolania podľa

§ 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. uviedol nasledovné: „Lehota na podanie dovolania (§ 427 ods. 1 CSP) je lehotou ustanovenou zákonom na vykonanie procesného úkonu (dovolania) v konaní pred súdom, na ktorú sa vzťahuje ustanovenie § 2 ods. 1 veta prvá a § 1 písm. a/ zákona č. 62/2020 Z. z. o neuplynutí lehôt do 30. apríla 2020. V prejednávanej veci by lehota na podanie dovolania žalovanému 2/ uplynula 10. apríla 2020 nezohľadňujúc právnu úpravu zákona č. 62/2020 Z. z. Keďže zákon č. 62/2020 Z. z. nadobudol účinnosť dňa 27. marca 2020, zachytil lehotu žalovaného 2/ na podanie dovolania v čase jej plynutia (od 11. februára 2020 od 10. apríla 2020), preto sa jej plynutie v zmysle § 2 ods. 1 v spojení s § 1 písm. a/ zákona č. 62/2020 Z. z. prerušilo do 30. apríla 2020 (lehota neplynula od 27. marca do 30. apríla 2020 vrátane), pričom od 1. mája 2020 dobehol jej zvyšok. V danom prípade, keď bol dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. novembra 2019 č. k. 26Co/133/2018-392 doručený právnomu zástupcovi žalovaného 2/ dňa 10. februára 2020 (doručenka na č. l. 404 rub spisu), dvojmesačná lehota na podanie dovolania žalovanému 2/ začala plynúť deň nasledujúci po doručení, t. j. 11. februára 2020 a plynula do 26. marca 2020 vrátane, z lehoty uplynulo 45 dní, pričom prerušenie plynutia lehoty zachytilo lehotu v momente, keď ostalo ešte 15 dní do jej konca (27. marec 2020 až 10. apríl 2020 = 15 dní). Od 1. mája 2020 dobehol zvyšok dvojmesačnej lehoty na podanie dovolania v rozsahu 15 dní a lehota na podanie dovolania žalovanému 2/ tak uplynula 15. mája 2020. Dovolanie dovolateľa podané 25. mája 2020 bolo teda podané zjavne oneskorene zohľadňujúc aj právnu úpravu zákona č. 62/2020 Z. z.“ K rovnakému právnomu záveru o predĺžení lehoty na podanie mimoriadneho opravného prostriedku dospel aj senát obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu v uznesení, sp. zn. 4Obdo/34/2022 zo dňa 31. mája 2023.

33. Priamo k neuplynutiu (spočívaniu) premĺčacej doby v dôsledku účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. sa vyjadril dovolací súd v uznesení, sp. zn. 1Cdo/99/2022 zo dňa 29. mája 2024, keď uviedol nasledovné: „Ustanovenie § 1 písm. a) sa týka všetkých premĺčacích a prekluzívnych lehôt v súkromnoprávných vzťahoch, tak lehôt, ktoré i) začali plynúť pred nadobudnutím účinnosti zákona (27. marca 2020) a neuplynuli do 30. apríla 2020 (ďalej len „stanovené obdobie“), ii) lehôt, ktoré začali plynúť pred 27. marcom 2020 a ich koniec pripadol na stanovené obdobie, ako aj tých ktoré iii) začali plynúť počas stanoveného obdobia a ich koniec nastal až po 30. apríli 2020. Pri všetkých prípadoch platí, že pri počítaní lehoty musí byť zohľadnené časové obdobie 27. marca 2020 -30. apríla 2020. V dovolateľkinom prípade súdy dospeli k záveru, že k zosplatneniu došlo pre nezaplatenie splátky splatnej 20. októbra 2017, premĺčacia doba práva na zaplatenie celého zosplatneného dlhu začala plynúť odo dňa splatnosti uvedenej splátky, teda od 20. októbra 2017 a márne uplynula dňa 20. októbra 2020. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako aj z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že nižšie súdy nezohľadnili prerušenie plynutia premĺčacej doby v dôsledku prijatia zákona č. 62/2020 Z. z., ktorý bol prijatý v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19. Právne posúdenie veci je úlohou súdu v zmysle zásady iura novit curia, ktorý na zistený skutkový stav aplikuje relevantné právne normy, a to aj bez toho, aby ich označili sporové strany. V zmysle uvedeného najvyšší súd konštatuje, že nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu (a tiež súdu prvej inštancie), že nárok žalobkyne je premĺčaný. Zohľadňujúc § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z., premĺčacia doba plynula do 26. marca 2020, prestala plynúť 27. marca 2020 a znova začala plynúť 1. mája 2020, teda dĺžka lehoty spočívala v absolútnom vyjadrení 35 dní. Dovolací súd musí dať dovolateľke za pravdu, že premĺčacia doba v dôsledku prijatého zákona neuplynula 20. októbra 2020, ale uplynula až o 35 dní neskôr, t. j. 24. novembra 2020. Keďže žaloba bola na súde podaná dňa 04. novembra 2020, nárok žalobkyne nie je premĺčaný.“ S citovaným právnym záverom dovolacieho súdu sa stotožnil iný senát najvyššieho súdu v uznesení, sp. zn. 4Cdo/155/2023 zo dňa 26. septembra 2024.

34. Neuniklo pozornosti najvyššieho súdu, že ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu bola vytvorená až po vydaní rozhodnutí konajúcich súdov, a preto pre úplnosť uvádza, že nový právny názor dovolacieho súdu sa aplikuje aj do minulosti, a teda retrospektívne, nakoľko sa vychádza z toho, že súd právo netvorí, iba nachádza (k tomu pozri bližšie 8MCdo/4/2014). Dovolací súd je názoru, že ani v tomto prípade nie je prípustné, aby sa na vzťahy z minulosti aplikovali mylné právne názory len z toho dôvodu, že citovaná judikatúra najvyššieho súdu nebola v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ako ani v priebehu konania pred odvolacím súdom vytvorená. Táto skutočnosť nie je dôvodom, aby dovolací súd na novovytvorenú judikatúru neprihliadol vzhľadom na to, že by tým v konečnom dôsledku

odobril z pohľadu súčasnej judikatúry mylne aplikované právne názory odvolacieho súdu a poprel by tak retrospektívne účinky ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

35. Najvyšší súd s poukazom na citované rozhodnutia dovolacieho súdu sumarizuje, že sudy nižších inštancií sa odmietnutím zohľadnenia predĺženia premlčacej doby o počet dní, počas ktorých neplynula (spočívala) premlčacia doba na uplatnenie žalovaného nároku v dôsledku účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, preto je podané dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Keďže dovolací súd zistil relevantný odklon konajúcich súdov od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri vyriešení kľúčovej právnej otázky pre rozhodnutie vo veci samej, dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sa ďalej nezaoberal, keďže kumulácia dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP je z povahy veci vylúčená (viď vyššie).

36. K samotnej dôvodnosti podaného dovolania dovolací súd uvádza, že vyriešenie v dovolacom konaní dovolateľom nastolenej právnej otázky súdmi nižších inštancií spôsobom, kedy nezohľadnili spočívanie premlčacej doby v období od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 podľa § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. a v období od 19. januára 2021 do 28. februára 2021 podľa § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. a trvali na tom, že posledným dňom premlčacej doby bol prvý deň po opätovnom začatí plynutia premlčacej doby po odpadnutí zákonnej prekážky jej plynutia (1. marec 2021), považuje rovnako ako ustálená judikatúra dovolacieho súdu za nesprávne právne posúdenie veci a preto uzatvára, že dovolanie žalobcu je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

37. Najvyšší súd sa stotožňuje s dovolateľom, že právny záver súdov nižších inštancií o premlčaní žalovaného nároku v čase podania žaloby v prejednávanej veci vychádza z nesprávneho právneho posúdenia ustanovení zákona č. 62/2020 Z. z. a nesprávnej aplikácie týchto ustanovení na prejednávaný prípad. V prejednávanom prípade bolo skutkovo ustálené, že k poistnej udalosti, od ktorej žalobca odvodzuje žalovaný nárok, došlo dňa 27. januára 2017. Trojročná premlčacia doba začala s poukazom na § 104 v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka plynúť dňa 27. januára 2018. Uplynúť mala pôvodne s prihliadnutím na § 122 Občianskeho zákonníka dňa 27. januára 2021. V dôsledku účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. premlčacia doba plynula do 26. marca 2020, v súlade s § 1 písm. a) tohto zákona potom neplynula (spočívala) od 27. marca 2020 a opätovne začala plynúť od 1. mája 2020. Keďže došlo k spočívaniu premlčacej doby po dobu 35 dní, o rovnaký počet dní sa premlčacia doba na uplatnenie žalovaného nároku ex lege predĺžila. Premlčacia doba mala preto po novom uplynúť až 3. marca 2021 (pokiaľ by nedošlo k ďalšiemu spočívaniu premlčacej doby). V dôsledku účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. v znení zákona č. 9/2021 Z. z. premlčacia doba v roku 2021 plynula len do 18. januára 2021 (do uplynutia premlčacej doby vtedy zostávalo 44 dní), v súlade s § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. neplynula (spočívala) od 19. januára 2021 a opätovne začala plynúť až od 1. marca 2021. Po spočívaní premlčacej doby zvyšok premlčacej doby (44 dní) uplynul dňa 13. apríla 2021, ktorý bol tak posledným dňom na uplatnenie nepremľčaného nároku. Keďže žalobca podal žalobu dňa 9. apríla 2021, dovolací súd dáva za pravdu dovolateľovi, že žalovaný nárok nemohol byť v čase podania žaloby premlčaný.

38. Nad rámec uvedeného najvyšší súd poznamenáva, že výklad ustanovení zákona č. 62/2020, ktorý nezohľadňuje neplynutie (spočívanie) lehôt v rozhodujúcom období podľa § 1 písm. a) a § 8 písm. a) tohto zákona a vyžaduje od žalobcu pre zachovanie vymáhateľnosti nároku uplatnenie nároku v prvý deň po opätovnom začatí plynutia premlčacej doby, je neprípustným skracovaním premlčacej doby v neprospech žalobcu. Tomu, že lehoty neplynú, je potrebné rozumieť tak, že plynutie sa premlčacej doby sa v momente vzniku zákonnej prekážky preruší a zostávajúci zvyšok lehoty dobehne po odpadnutí prekážky. Tento výklad zákona č. 62/2020 Z. z. je podľa najvyššieho súdu v súlade s jazykovým znením zákona, ako aj v súlade s jeho účelom a zmyslom, ktorým bola snaha o zamedzenie mobility obyvateľstva v dôsledku šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, kedy subjekty práva v dôsledku nariadených opatrení objektívne nemali možnosť efektívne uplatňovať svoje práva tak, ako za bežných okolností.

39. S poukazom na vyššie uvedené dôvody najvyšší súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho

súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 450 CSP).

40. Dovolací súd zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o výške trov konania (uznesenie Mestského súdu Bratislava III, č. k. B1-36Cb/77/2021-310 zo dňa 30. apríla 2024), keďže v danom prípade nebol viazaný rozsahom podaného mimoriadneho opravného prostriedku s poukazom na ustanovenie § 439 písm. a) CSP. V prípade závislosti výrokov môže dovolací súd prejednať aj závislý výrok bez toho, aby bol dovolateľom napadnutý. Judikatúra najvyššieho súdu (R 73/2004) sa ustálila na tom, že závislým výrokom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci.

41. Vydanie uznesenia o výške trov konania bolo jednostranne závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej. Zrušením uznesenia odvolacieho súdu, uznesenie o výške trov konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie vo veci samej by zostalo uznesenie o výške trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel a odporovalo by to princípu právnej istoty (obdobne aj I. ÚS 549/2015, 1Cdo/36/2011, 6Cdo/201/2012 a 2MObdV/4/2012).

42. V ďalšom konaní sú odvolací súd a súd prvej inštancie viazaní právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

43. Podľa § 453 ods. 3 CSP o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie alebo odvolací súd v konečnom rozhodnutí.

44. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.